

Any XIV

Barcelona 21 de Febrer de 1901

Especialitat gitana
 de la terra sevillana
 que sab de cantá y ballá.
 A més si convé, us farà
 tot lo que us dongui la gana.

Copia fot. de A. Esplugas.

"NO ME JAGA USTÉ REIR..."

A propòsit de las manifestacions darrereras qu' han tingut lloch á Madrid, Valencia, Saragossa, Sevilla, Càdiz y altrás capitals; qu' han motivat en lo primer punt la declaració del estat de guerra y que no han tingut á Barcelona més que un débil ressò per part d' alguns estudiants bullangueros, s' ha dit que la Ciutat Comtal era un poble de *capons*; que la terra catalana era una terra de degenerats y qu' aquí no quedava sanch ni fibra, ni s' anava en lloch.

Fins alguns periòdichs locals han remanat la caixa de 'ls trons: b vistas á la censura militar, y, á riscos d' entrebancarse ab multas ó suspensions, han escrit en lletras de motllo qu' avuy ja no som ningú, qu' havem perdut 'ls *arrestos*, que Barcino no es ja la ciutat lliberal de la *Camancia*, de Gracia y de Sarriá, la sede republicana federal d' aquellas famosas eleccions del 73, etcétera, etcétera.

Als que dihuen aixó y als que aixó escrihuen, se 'ls hi pot contestar ab la xula del xascarrillo;

—¡No me jaga usté reir que tengo el labio *partio*!

Lo que hi ha en el fondo, es que las questions que preocupan als fills d' altrás terras y als *quiñones* qu' aquí pensan ab los peus, á nosaltres no 'ns preocupan gens ni mica. Lo que hi ha, es que aquí 'l mes tonto es bo per bisbe y ja sabem tots á qué aternirnos respecte á questions palpitants y sabem molt bé quin pa s' hi dona ab aixó de divorciar-se l' esperit públich de las autoritats encarregadas d' aixalarlo quan intenta volar... y no tè las alas prou fortas.

*
**

En primer lloch la questió qu' ha fet voleyar las pedras de 'ls madrilenys y ha fet desenvaynar los sabres de 'ls companys del tinent Portas, es una questió *fanéc*. Ha passat ja de moda. No s' arregla á cops de pedra, sinó anant á estudi. No 's cura cridant ¡mori en Casserta! sinó ¡mori en *Lagartijo*! Es questió de *llums* y com á tal no hi ha necessitat de trencar fanals.

Com á questió qu' afecta á la llibertat de conciencia, no 's cura tampoch lo mal social que las ordres religiosas representan, anant á rostir frares y saquejar convents en manifestació tumultuosa, sinó imitant á Fransa; posant á las congregacions monásticas baix lo mateix peu que las societats civils y ensenyant als enclaustrats la lley, perquè la compleixin, ó lo porta de la frontera, perquè desfilin.

No es en manifestació tumultuosa com aixó s' arregla, puig valdria tant com sancionar los atropells de 'ls *blanchs* contra 'ls *negres* durant lo periodo *apostólich*. No es á cops de pedra com se supremeix lo que sobra. Es anant á exercir lo dret del sufragi ab disposició de no vendrel ni deixársel robar. Allí, al voltant de la urna electoral es ahont voldríam als manifestants de Madrid y altres punts. Allí es ahont se demostren 'ls *arrestos* y 's dona fé de valor civich y 's fa patent que importan poch las *trancas* y las *burxadas* de polissons y civils.

¡Y en cambi, aquets que no van á fer respectar la soberania popular quan la lley 'ls ampara, 's posan fora de la lley sols pel gust de fer ganyotas al ordre y rifarse al principi d' autoritat.

*
**

En tercer lloch, no hi ha rahó prou convincent que 'ns demostri la necessitat de que 'ls barcelonins, á remolch de 'ls madrilenys, treguin las castanyas del foch perquè en Sagasta se las menji.

Los disturbis d' altres punts, sota la capa d' una questió religiosa no han sigut més que una de tantas xafarderias políticas.

En aquest desgraciat pais, com en aquell que tot acabava apujantse 'l pa, tot se reduheix á fer puesto á n' en Sagasta, quan mana en Silvela ó vice-versa.

Y té molta gracia que 'l poble 's fassi fusellar ignocentment ó que 'ls caps de casa vagin á rompres la crisma pera que á n' en Collaso 'l fassin arcalde ó á n' en *Perico de los palotes* li concedeixin una canongia de trenta mil rals!

¿Quin nap n' arrancarán las familias dels morts ó de 'ls ferits, si 'ls decrets de la Reyna 'ls sanciona en Sagasta en lloch de l' Azcárraga, mentre 'ls decrets siguin 'ls mateixos?

Y después de tot. ¿Ja están segurs los manifestants de lo que demanavan? ¿Ja están ben segurs de que demanavan alguna cosa? ¿Están en la convicció de que, d' aquí quinze dias, *encara* cridarán los mateixos «viscas» é idéntichs «morias»? ¿Qui 'ls diu— per més impossible qu' ara 'ls sembli— que dintre un any, dos ó tres, no arrastrarán en triomf, al mateix qu' ara volían veure arrossegat ab una corda al coll?... ¡Recordin qu' ara farà tres anys, van cremar á ne 'n Moret ab efigie y avuy se 'l menjarian á petóns!

¡Recordin que no fa molt, tothom cridava «guerra», y poch temps después, ab tres mesos de diferencia tots demanavan «pau»!

*
**

Y per uns disturbis que no han servit per res, que no han anat enloch, que no han tingut programa, ni cap ni centener, volían 'ls *quiñones* qu' aquí engreixem y 'ls que pensar á la madrilenya, volían dich, que 'l poble catalá 's mogués y 's posés á rebusnar com un bandarria ó á apedregar cantonadas com un beneyt.

¡No me jaga usté reir! ..

Aquí en realitat no hi ha més que dugas opinions; puig totas las demás tenen vida ficticia y sols serveixen per enforar diputats ó engreixar regidors.

Aquí no hi ha més que la opinió obrera y la opinió catalana. Ni á l' una ni á l' altra 'ls interessa tot aquest sarau de Madrid. Per la primera, las questions políticas y religiosas no existeixen, no hi ha mes que la questió social. L' organizació social actual es lo que vol tirar á terra. La burgesia es son enemich; y tots los partits polítichs son burgesos.

Per la opinió catalana ó catalanista, lo de las corporacions religiosas, lo dels Cassertas, lo de 'n Pérez Galdós y tota la saragata madrilenya, es á l' últim full del calendari.

Y llevat d' aquestas dugas poderosas corrents d' opinió, tot lo demás son escamots compostos de quatre soldats y un cabo.

Que no son capassos d' alborotar, no dirém una regió, ni sisquera una ciutat, ni un barri, ni un carrer ni una casa.

Los *arrestos* dels obrers y dels catalans 's guardan pera millor ocasió y millors causas.

No per anar á remolch de quatre baladrers de la Cort, que 's retiran prudentment quan un civil posa la mà dreta sobre 'l costat esquert.

RAMON BERENGUER.

EPIGRAMA

Al finestral té una planta
ma cosina Vicenteta
que, rogantla jo una tarde,
tot seguit comensá á creixe;
y fentse per graus tant grossa,
ha privat á la Vicenta
per algun temps, d' abocarse
á la florida finostra.

ABELARDO COMA.

TIPOS DE CASA

LA RATA.. PINYADA

La Petra, la pentinadora, no gosava de molt bona fama per lo vehinat; tot era trasbals, y encare que á dintre de la botiga no 's veyá cap jove, de tant en tant s' afillava mosetas vistosas, y so ian donar un vol de tart en tart, fins altas horas de la nit.

Las nuvoladas negras son de mal pressagi, y la Petra com la nuvolada, era bescantada, y no faltava qui li pronostiqués un fi desastrós. De parlar bast, cara avinada, róssa com una espiga, á part de algún que altre cabell blanch, deixaba traslluhir una guape-sa en sa millor edat, y filtrant dins de sa historia íntima, se la acusaba de meretriu en sas costums privadas, pero ab tot, se franquejava ab tots y com á bona pecadora era bona devota, aixó l' obligava que en lo pany mes gros de la paret de la botiga, hi tingué un cuadro de Sant Antoni, imatge que tot l' any l' hi cremava una llantia, y per lo día del sant, hi posava una escalinata arribant fins á terra, guarnida de flors y ciris, que prou li costavan un dineral. Així invitant á totes las nenas del carrer, cada nit s' hi cantavan los goigs.

— Veniu... veniu fillas, que Sant Antoni vos guardi de caure... deya, y se feya lo novenari á casa la Petra acabanse la tal festa religiosa ab un ball, al só de una guitarra y un acordeón...

* *

No sé que 'n fou la causa; lo cas es que després de molts anys tingué de plegar la botiga, y pe 'l vehinat, va córrer la veu que havia colocat molt be una de las sevas filladas, ab un senyó molt rich; que ella vivía maritalment ab un trevalladó del *Reboix* sepa-

rat de la dóna... **M**steris de la vida; prégava perque no caiguessin al fanch sers ignocents y ella empenya per sota má; s' hi l lensava y aixís vivía, y qui sab, si no podent marcadejar ab carn... la Petra s' hauría mort.

Pero las bonas obras, bons resultats donan y prompte trová sas consecuencias dins de sa manera de viure. La llantia del mateix Sant Antoni cremava, quan una nit me va trovar al carrer y me feu pujar, (sens tómer que la conegués) al pisot 'hont habitavan ella y sa filla, segóns ella, .. que á falta de vestit no podía sortir al carré, y pintantme tot un cumul de miserias vareig decidirme á pujar, mentres que ella anava dient que pera obtenir la primera impresió del amor, dongués lo que volgués... perque sa filla no 'n sabia res de aquestas cosas... y com si fós un cocodrilo li queyan unas llágrimas com sigróns.

Vaig arribá á dalt y vegí un ángel que ajegut feya la vergonyosa... ¡Quin quadrol!

Plo sols, xocantme lo lloch ahont vivía aquella dona y ab la curiositat de veurer las miserias y vilesas vareig dirli:—Petra, te viu y sopéu, y ans de engatussar á ningú, pregueu á Sant Antoni, vos lliuri de caure á vos, y á tots los de vostra casa.

Va quedar boca badada y jo fentmen creus, vareig sortir compadit de las miserias humanas.

Si m' hi decidit á descriure aquet tipo tant vulgar dins de Barcelona, no ha sigut ab l' intent de ofendre á ningú, tot al revés. Si algú pot corretjirse algún defecte, aixís sia; perque á la Petra, á la pentinadora, la vegí en lo dipòsit del cementiri, morta, á causa d' haverse begut certa cantitat de sulfumant, qui sab si sola y abandonada sens amparo de ningú. Potsé al fi havia comprés que en aquest mon anava errada.

E. MOLAS.

Contesta

¿Com vols que jo 't canti
ab ma pobre lira
si totes sas cordas
ja se m' han romput?

¿Com vols que jo 't digui
si t' aymo ab puresa?

¿Com vols que jo 't parli
si may he pogut...?

Aixís contestava
ab molta tristesa
á sa enamorada,
ab signos un mut.

ROMANI CALDERONA.

A UNA QUE 'S PINTA

De que vé qu' avants tenias
un aixám de cabells blanchs,
y que are siguent mes vella
tots negres s' hagin tornat.

La cosa es incomprendible;
seria molt natural,
que 'ls negres, blanchs se 't tornessin,
aixó fora molt del cas;
pero 'ls blanchs tornarse 't negres,
la vritat, es molt estrany.

Y 't faig aquesta pregunta
no per res; perquè hi notat
que á sortirme ja comensan,
alguns cabells blanchs al cap.

Y com que també desitjo,
igual que tú amagá 'ls anys;
á tú hi pensat dirigirme
perque tú sabs com se fá.

Aixís donchs, contesta espero,
y espero que pensarás
ab aquell compte que puja,
t enta pessetas y rals;
consistent en tres botellas
d' una tintura imperial,
coloret, polvos y essencias,
cosméticos dels refinats,
pomadas y altres potingas
que ja sabs 'm deus temps há.

NOY DE LA SAL DE PREMIA

LA TOMASA
LA DESPEDIDA

— Un canonge 'm feya tractes
per entrar de majordona.

A. Robert
1701

— ¡Brindo pel qu' hem gosat
la nit de despedida...
¡Lo Carnaval ha mort!...
¡Que visca la sardina!

— Ja está llest lo Carnaval;
no hi ha més, preném paciència...
Ja s' ha acabat lo pecar
¡aném per la penitencia!

LA TOMASA
TEMPS MAGRE

—¿Ab un ou haig de passar?
Maliatsiga qui l' ha fet!...
Si no fos la santa Butlla
l' encastava á la paret!

—Protesto de la Quaresma
y de aquel que la ha inventado...
No es posible mandar tropas
nutridas con bacalado!

— Senyor vicari... No li he fet més qu' aquestas bledas perque avuy es
dijuni.

— Bueno, Madrona. Pero treume després la llangonissa. Es benehida y
no peço.

LA CAYGUADA!

(Confessions d' una «corrida»)

VIII

(CONTINUACIÓ)

«L' Arturo, lo meu promés,
junt ab los *fulanos* d' ellas,
una nit per Carnaval
á las tres nos van convece
per anar de ballaruga...

Las dugas companyas mévas
van obtenir del *papá*
que 'm dés llibertat complerta
per una nit... Facilment
hi accedí per mala estrella,
puig eix permís, doná lloch
á que perdés ma ignoscencia

A casa de mas amigas
—que vivian á dispesa—
vam disfressarnos las tres
ab capritxosas disfressas
Després l' Arturo vingué
y en luxosa carretel la
se 'ns va emportar, y cuberts
los rostres ab las caretas,
férem la entrada en lo ball,
qu' estava animat de veras.

¡Quina alegria! ¡Jo may
en mos somnis de soltera,
m' havia pogut forjar
un quadro de tal bellas! ...
Las llums, catifas, miralls,
lo dols acort de la orquesta,
las sarauhistas gentils,
las bulliciosas disfressas,
lo ball que fá perdre 'l cap,
las paraulas indiscretas,
tot era un mon nou per mí
tot feya que dins ma pensa
bullis un desitj estrany
y que la sanch de mas venas
m' anés pujant fins al cap
ab bategadas ardents
y fés palpitare mon cor
connós per ansias novellas.

L' Arturo, lo meu galán,
no 'm deixava may soleta
y devorava ab sos ulls
lo meu escot de primcesa,
¡escot de sobra atreuit
per una noya soltera!

Ab son brás en ma cintura,
no parava may d' estrényer
y en contacte nostres sers
arrapats com l' om y l' eura,
no perdiam ni un sol ball
desde la dolsa habanera
fins al xotish incitant
y al vals que 'ls sentits fa perdre.

La febra del seu alé
caldejaba mas orelles;
la sensació del seu cós
igual qu' una pila eléctrica,
feya estremir lo meu ser
y al fi, boja ja y frenética,
vaig posarme pitjor qu' ell
y als compassos de la orquesta
perdut lo cap, sens pudor,
m' abressava ab ma parella
com la impúdica bacant
que del desenfré 's sent presa

La *Jeanne* y la *Léonie*
'm feyan la competencia
y ellas y 'ls seus balladors
estavan á punt d' encendre.

Quan va acabar l' últim ball
com si fós ja cosa feta,
al restaurant nos van dur
nostras amables parellas,
y en un saló reservat
tots sis, ¡si 'n vam fer de feyna!

Lo separ fou exquisit,
los plats y 'ls vins de primera,
lo xampany aná á vessar
y tots sis vam perdre l' esma.

Lo mal contingut desitj

del sarau, al fi 'ns va véncer;
primer van jugar los peus
després las mans trapaceras,
després paraulas de foch
vessadas á cau d' orella
y finint ab un petó
llarch y fogós... ¡Mercé meva,
disculpam!... Las sensacions
que la dansa en mi feu neixer
y per altra part lo quadro
de mas dugas amignetes
que, bojas de frenessi
ja no miravan cap treva;
per altra 'l traydor Xampany
y per fi ma sanch ardenta,
tot conspirá contra meu
y... ¡Válgam la Santa Verge!
quan un buf apagá 'l llum,
vareig sentirme impotenta
per resistir al impuls
que l' equilibri 'm feu perdre,
y vaig trasportarme al cel
entre convulsions supremas.

—¡Llum!—critava jo—¡vull llum
y reyan tots, fenthi gresca,
dient que per buscá mistos
anavan massa á la *veta*.

Jo mateixa ab los vapors
del Xampany vaig perdre l' esma,
y sols tinch present en mitj
de mas confusas ideas,
que varias voltas l' Arturo,
á pesar de las tenebras
del quarto aquell, me doná
probas de sa passió inmensa

¡Fins l' endemá no vegí
que ma desgracia era certa!

(SEGUIRÁ)

M. RIUSECH.

L' HOME BURINOT (1)

Es de la classe de sers humans que abunda més.

Tots ne són víctimas.

A tot arreu se 'l trova; fins a la sopa.

Allà ahont destorba ó fá nosa, allà fá cap.

Es la sangonera del repós; lo mosquit de la tranquil·litat; lo burinot de la pau.

De modo que, a més de burinot, té altras condicions bestials.

S'adhereix com la ostra a la roca a n' el infelis que arreplega.

Xerra més que un sach de nous; pero sense solta.

Es lo llorito de la societat: altra condició de bestia.

Té la impassibilitat del ase y l' afalach del gos peter: condicions idem de *lienzo*.

Generalment viu més que 'l gram y gosa d' una salut y una gana que .. Deu l' en guardi a qui 'l carregui.

Té 'ls cinch sentits oberts del tot ¡massa!

No més es sort quan un se 'l vol treure del devant ó de casa.

Se lleva més dematí que tothom, pera poguer amohinar aixís que s' obran las portas.

May gosa tant com quan fá visitas fora d' hora; es lo seu somni daurat, son element de vida.

Se passeja molt y viatja sovint perseguint sempre als que més d' ell fugen.

Es capás de trovar al que fugi d' ell encara que fos al centre del Sahara ó al bell cim del Himalaya.

(1) Articlet, si no 'os sab gréu, que no ho es (y ho es) de méu.

Los caracters bonifacis ó pacients son aquells ab quins ells s' hi *séba*.

Aixó no vol dir que no embesteixi als mal-génits; perquè per ell no hi hán obstacles.

La seva *barra* es la palanca d' Arquímedes.

Ab un punt d' apoyo, es dir, ab un petit pretext es capás de desquiciar al home més grave; al mortal més dur de pelar; al sér de més pés,

Per ell no hi hán xascos, ni desprecis, ni fástichs que 'l fássin retrocedir. Quan ell fica la banya en un forat...

Com més se 'l difama y se li dóna a entendre la nosa que fá, més procura y s' esmera en ferse més pesat.

Si somrihéu mofantse d' ell, riu a no poguer més sense ferne cas; si ploreu per alguna desgracia ó disgust, ell sospira y vol consolarvos de totas pasadas; si us queixéu de fret, remena 'l braser; si voléu posarvos l' abrich, ell vos apunta la màniga y us raspalla y us posa 'l coll bé; si 'l trovéu pe 'l carré contra direcció, ell recula y us vé acompanyar fins allá ahont aneu per lluny que siga; si us trova, plovent, sense paraygua, us cobreix ab lo seu, encara que no hi capiguéu...

Ell no s' enten d' indirectas: si li parléu ab desdeny, respón ab cortesia; si féu lo distret, ell insisteix més que may; si sou al llit, s' assenta a la cadira del costat del llit fins que us llevéu; si, per fi, li clavéu la porta pe 'ls nassos, trucará al poco rato ab la excusa de que s' ha deixat lo bastó.

En resúm, l' home burinot es la bestia-persona més digna d' estudi pe 'ls Linneos de la *bona societat*

PEPET DEL CARRIL.

¿Qué es gloria?

¿No ho saps m' aymía?

Al besar tos llabis incitants y carnosos, vermells com las corolas de las clavellinas y tú mossegantme dolsament los meus; al fixar ma vista en tos ulls que mitj closos y ab foch que m' abraza l' ánima m' oviran, boy decantant ta hermosa testa; quan respiro ab fruició l' embaumat alé que ta menuda boca exhala; quan refregas amorosida ton rostre ab lo meu que aprés se rabeja per ta negra y sedosa cabellera que l' apersona, y 'ns estrenyem fortment ab boja fatlerra apretant mon cós contra ton cós com si 'ls volguessim confondre en un, sentint l' esbategar de nostres cors; quan a abdós se 'ns aglopa la sanch a la vista, enterbolintla, cegantla; y de nostres pits surten sospirs que 'l rostre creman, barrejats ab los t' estimo!... ¡t' estimo!... que frenetichs pronun-ciém...

Quan fruhím tot lo que 't dich; quan com aquell jorn posares ton caparronet en ma espatlla boy tancant las parpellas, y amollant los brassos que poch avans convulsius m' estrenyían... ¿t' en recordas?... Donchs això es gloria.

F. MATINAZ Y DUMEU.

¡Terminantment!

¿Te queixas porque 't dich que no t' estimo?

¿T' apena la vritat?

Donchs, noya, molt pitjor fora enganyarte, y aixó no ho faré may.

Repetesch que no puch de cap manera, de cap modo estimart'

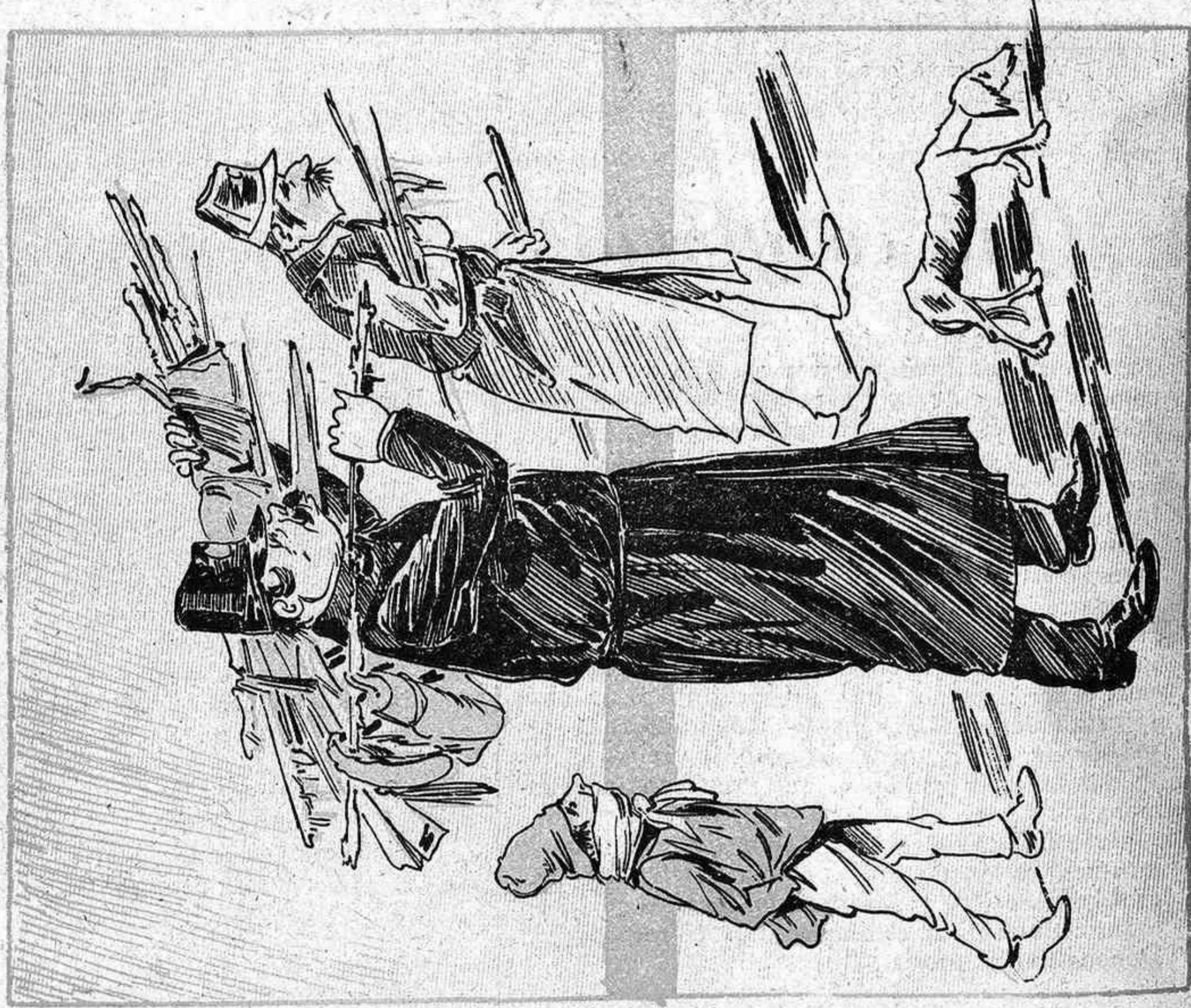
Las causas jo las sé; y tu, si pensas tal vegada hi caurás.

No 't creguis pas que culpi a n' els teus pares, al teu oncle ó germá ni a falta de diners; ¡siguém *rumbosos* una vegada a l' any!

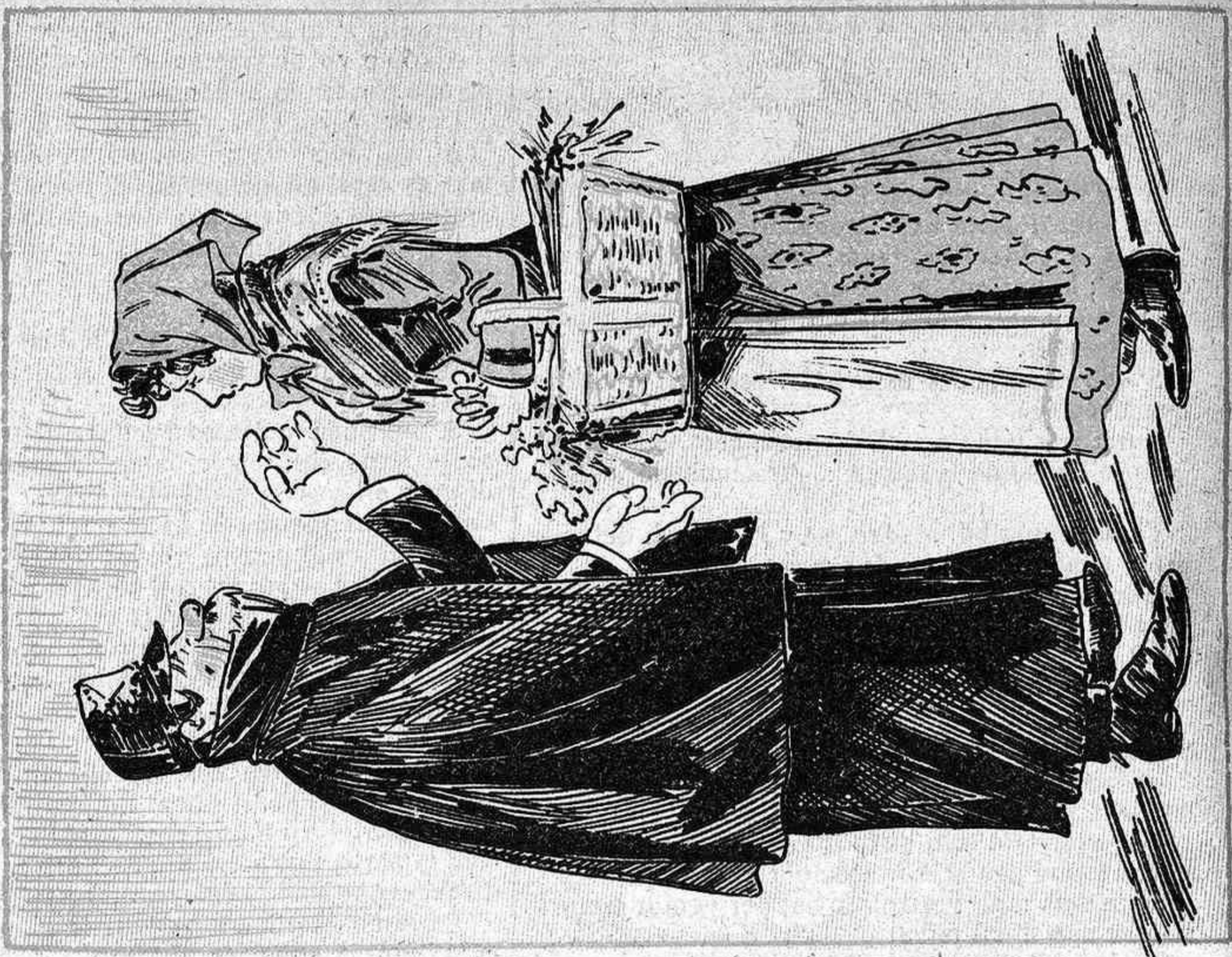
Res d' aixó Mari-Agna, ¿Enear no atinas lo porque n' he variat?

!!Tinch celos del rector d' «Arrepentidas», ton cosí; net y clar!!

Mr. JEAN ESPILL

Segueixen fentse importantíssimas captures de ferraments carcunda. La darrera consisteix en tres culatax corcadax, una barreta de balcó, cinch baquetes ab rovell, miuja bayoneta de llajuna y quatre cananas de cartró.

—Me parecec, Tereseta, que te has aprimat y estás muy groga.
—¿Sab qu' es aixó, *kwárgas*? Que cada festa hi anat al T'voli y m' han subtat els acabaments de las comedias.

— ¡Ja 'n pot venir de fret men - tres no falti robal Porto dugas samarretas, tres camisas, tres pa-rells de calsetots y are van els tercers pantalons!

Al damunt de tot aixó, una garibaldina, dos armillas, l' ame-ricana, el jaqué, el *sobretódo*... y el rús.

Are 'ls guants de pell, á sobre els d' estam, un mocadoret de seda al coll, el tapabocas y... ¡qu' apreti el fret tant com viuguil!

En lo pecat la penitencia

LEMA: A gos flach, tot li son pussas.

Al amich del gremi en Joaquim Ramis Pagés

Per fi has caygut;
ja 't tinch ¡canalla!
salta; ¡are ray
l' has entregada!
¿Veus? pel ganyot
pussa malvada
¿com t' he agafat?
no, no t' escapas
sens que m' espliquis
com fil per randa,
lo que ara vaig
jo á preguntarte:
Dígam perquè
vens á xuclarne
ab ton fibló
ma sanch d' horxata...
¿No sabs que soch
per ma desgracia
un mestre de
noys, sech y magre?
¿No has sentir dir
que aqui á Espanya
los pobres mestres
vivim del ayre?
¿Has oblidat
que 'l Govern paga
sols al *peix gros*
y á las *sotanas*

perque bon llustro
most in tals *garsas*,
y als professors
mitj morts de gana
nos fá ensenyar
las carns esquíalidas?
Si aixó no sabs
si qu' ets ben ase,
vés, vés al llit
á batre palla
y un altre cop
si vols passarne
millor lo temps
sens patir gana
mira, te 'n vas
sobre d' un f are,
y si eixa carn
la trovas aspra
plántat damunt
la carcanada
d' un tonsurat
y allá á tas *anchas*
á *tutti plé*
pots fé una *ràzzia*
¡y quina vida
m's regalada
pussa tindrás
si á n' alli clavás

lo teu fibló
tant... pessigayrel
.....
Prou de *retólicas*;
basta de palla,
que ja la fam
m' esquerda l' ánima;
¡Lley del Talio!
Per lo molt cándida,
á darte vaig
la gran... castanya;
mes no, no cal;
marxa, vés, salta,
massa has purgat
ta falta grave
en lo curt temps
qu' has fet estada
score 'l meu cos
falt de sustancia.
¡Tu bé pots dir
que n' has passadas
en pochs instants
las set setmanas
que 'ls reverents
fan menjar *magre!*

S. BRUGUÉS.

GITANESCA

(Diálech del natural)

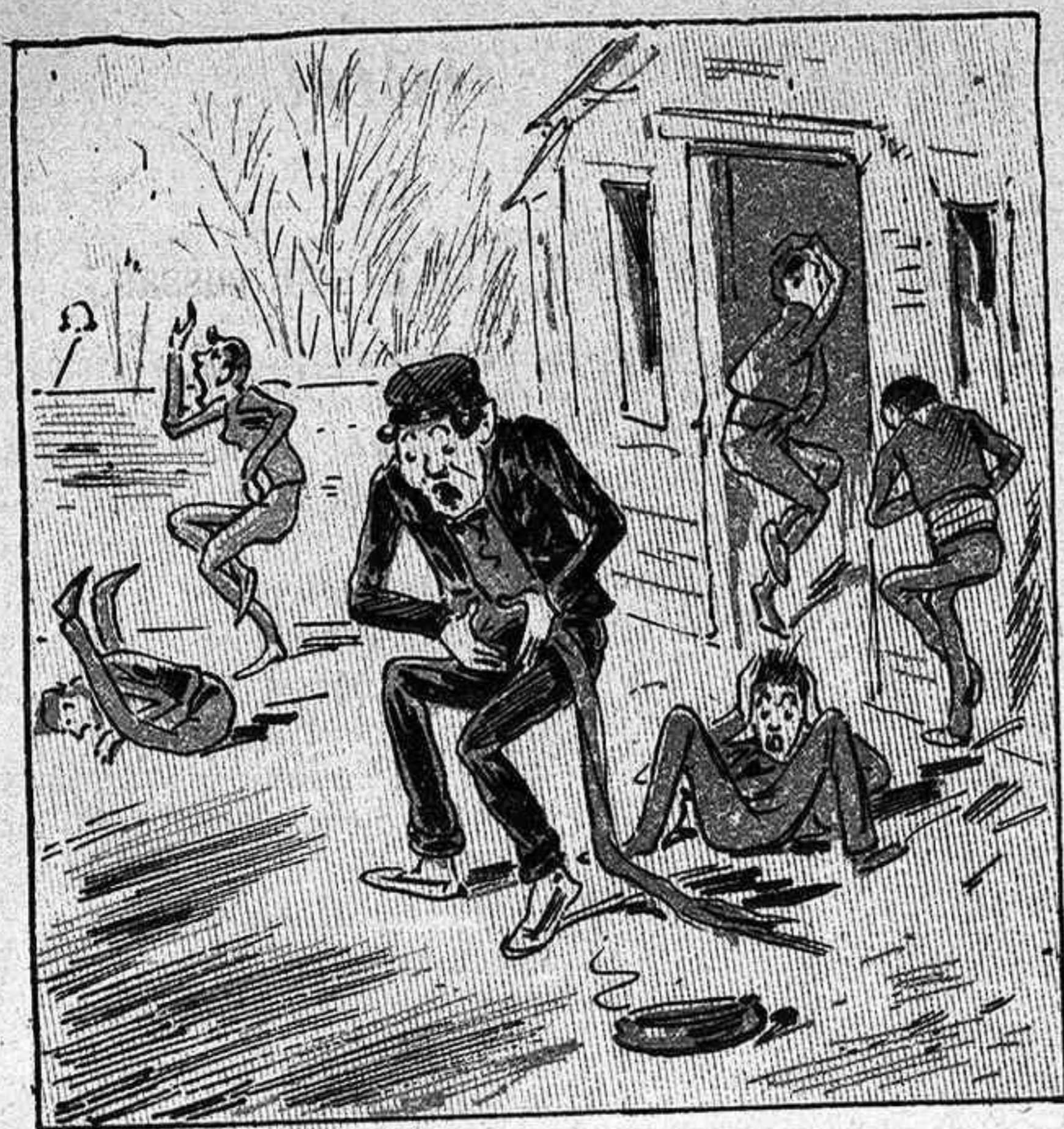
—Benehit lo capellá
que la fortuna tingué
de tirarte l' aygua al cap.
Benehit l' escolanet
que posat com *de repuesto*,
sostenia 'l llum...
—*Payet*
¿que m' ho dius á mi?
—Si, hermosa,
puig que ja feya algún temps
que desitjab *garlart'ho*,
perque tens de sapigué
que estich per tu *espaterritis*,
y no puch aguantar més.
—Per mi ja pots desbordarte..
—Y al *fi'ustrà* aquets ullets,
que, com si fossin *diamantes*,
posats per adorno tens
á la cara... no sé, 't trobo
més bonica, ¿qué diré?...
qu' una dobleta d' á quatre
—¡Qué *refliat* avuy vens!
—Fu ja sabs, que á mi, á la *bay*

no m' hi falta may *parné*,
per lo tant un bon arreglo
si t' agrado, 'ls dos farém.
—Aixó necessita calma
—Jo no puch esperar més
que 'ls *estribillos* 'm mancan
y si no m' estimas...
—Qué?
—Que de 'n *Curro* 'n *garlarán*
fins los romansos.
—Donchs, be:
Tu ja sabs que ab en *Bufanda*..
—Deixal estar á aquell *blet*,
¿que no veus que está de *finis*
y á *mangá* á cada moment
perras á tu, (sa *xabeya*)
te d' aná ..? Creu qui 't vol bé.
—Per xó, tant no me 'l *desbanquis*
que si acás te sentís...
—¿Qué?
Si 'ls homes del seu *calibre*
no m' arriban ni á las dents
¡Que no 'n tinch per fé pa-y-trago!

Ja pots dirli aixi mateix.
—*Guipa*, aqui veig que s'acosta.
—Donchs me 'n vaig á fe 'l calé.
—¿*Guillas*?
—Si, perque no vull
que 's gastí l' or ab unguents
al desferli la *fatxada*.
Me fa llástima, pobret.
Per aquet cop lo perdono.
—No deyas tu...?
—Pro no veus
que no val, ni tan sisquera
la pesseta del bateig.
Pensa be ab lo que t' hi dit.
—Apa buenas, *Curro*
—Adeu.
.....
—¡Cinch de la que mata 'ls cuchs
per desembussá 'ls budells!

MARIANO MATABROCA.

LAS DESGRACIAS DEL TIVOLI

Esgarrifós envenenament del final de la «Colometa».

Llastimosa mort del Traviato de «La Trista Albarda».

El horros assassinat de l' Ignaci a «Las Caramellas».

L' escanyament de la Nit de Nadal.

Horrib'es y may vistos rexinolaments d' una boja.

Altre mort al «Llop pastor» per estrangulació.

Horrosa mort d' una dona á L' Aligot

TEATROS

LICEO

Pera diumenge próxim está anunciada la inauguració de la temporada de Quaresma, en la que com es sabut ha de donarse una sèrie de deu concerts baix la direcció dels mestres Nicolau y Strauss ab la cooperació del Orfeó Catalá que ab tanta intel·ligència dirigeix lo mestre senyor Millet.

Recordant l'èxit extraordinari que tingué l'any passat y lo important abono que s'ha lograt ja en lo present, no es difícil aventurar lo bon resultat.

ROMEA

Pera demá divendres está anunciad l'estreno del drama en tres actes original del conegut escriptor P. Colomer y Fors, titulat *Carn pel llop*.

La setmana entrant, ne parlarém degudament.

NOVETATS

Altra vegada *Los primers frets* de Iglesias y Morera ha suferit aplassament, no sabentse d'ell altra cosa sino que fins está retirat del cartoll.

Ho sentím vivament per los bons informes que 'n teníam, y ademés pera veure si era justificat l'èxit que tingué al ser estrenada á Sitges, per la companyia que dirigia l'autor.

Pera lo dia 25 del corrent Febrer, está anunciada la inauguració de la temporada de Quaresma ab la companyia italiana de la artista Sra. Vitaliani que per l'important abono que ha conseguit, es de creure que farà una brillant temporada.

GRAN-VIA

Ahir devía estrenarse una sarsuela titulada: *La cuadrilla del cojo* tenintse en preparació un bon número de obras que han tingut extraordinari éxit al ser estrenadas en Madrid.

Entre ellas deu contarse *La tia Cirila* y *El barbero de Sevilla*, que sabém se posarán en escena á la major brevetat.

TIVOLI

TEATRO LIRICH CATALÁ

Dos estrenos hi han hagut desde nostra última revista y son:

Lo llop pastor de Marquina y Gay y *L'Aligot* de Capdevila y Morera.

La primera no agradá per ser una obra molt incomprendible y lo públich no va al teatro pera trencarse lo cap i losofant lo que l'autor vol dir, sino que vol veure clarament lo que l'autor se proposa. La música, *ni chicha ni limoná*.

L'Aligot hem de reconeixer en l'autor de la lletra que es un principiant, per lo tant no hi podem ser severos, majorment habent demostrat que possehia *algo* pera lo teatro.

Lo que pejudica més en la obra del Sr. Capdevila, es la precipitació final de la mateixa que no lliga ab la pesadés de algunas de sas escenas anteriors.

La labor del mestre Morera, molt digna de elogi y á ell se deu casi per totalitat l'èxit de *L'Aligot*.

Meresqueren l'honor de la repetició dugas pessas y l'aplausu unánim de los espectadors lo resto. Llástima que lo Sr. Morera se cuydi més de la orquestació que de la part cantábil que hem observat que en totas sas composicions no hi brilla tant.

Pera ahir estava anunciad l'estreno de *Cigales y formigues* de Rusiñol y Morera, autors de la celebrada obra *L'Alegria que passa* y qu'encare resulta ser l'únic éxit de la temporada.

Celebraríam que *Cigales y formigues* fos digne pendant ab sa germana.

UN CÓMICH RETIRAT.

Campanadas

Aquesta setmana á causa de la premura ab que s'ha hagut de compondre 'l número per haver hi la festa del dimecres de Cendra entre setmana, s'ha de tingut de prescindir de la continuació de «*La Muda*» la que seguirem publicant la próxima setmana.

Ja estém en plé domini de la senyora Quaresma ab sas set setmanas de dejuni y abstinencia.

Los que posseheixen la butlla de la Santa Crehuada, una de las més sanejadas rentas de la Iglesia Católica, están privats en días determinats de menjar cosas sólidas y sols poden recorre, si la bóssa ben provehida no 'ls permet recrear lo paladar ab lacticinis exquisits y peixos succulents, sols poden recorre com dich, al vulgar bacallá y á las *ruidosas* monjetas.

Pero damunt de las lleys imposadas per la Iglesia y demunt de las exigencias clericals, hi una regla millor qu'aconsello als meus llegidors.

Menja fins que tinguis gana;
menja lo que tinguis gust,
las butllas... á la camisa
y per governarte tu!

Lo Carnestoltas d'aquest any ha estat á l'altura de las circunstancias.

Com que ha ensumat sens dupte que arribava á una nació moribunda, ha resultat fúnebre com ell sol.

Ni una distressa de gust, ni un rasgo de ingeni. Llevat d'una ó dugas comparsas, d'aquestas que corren pe 'ls cafés y cervecerias y llevat de la gresca iniciada pe 'ls aixerits *An ichs Guerrers*, lo demés ha portat lo sello del més abrumador ensopiment.

Val á dir que 'l temps crudíssim ha ajudat á fraguar las pocas ganas de 'ls qu'encare tenen humor de disfressarse.

Y val á dir també que la situació del pais no es la més apropiada per anar ab grescas y bullangas.

En resúm un Carnestoltas més, abortat. ¡Bonich paper ha desempenyat la Comissió organitzadora de las festas del passat Carnaval!

N'hi ha per retirarse á la vida privada per tota una eternitat.

¡Estém de crisis!

Potser á l'hora que 'ls lectors passin los ulls per aquestas planas, ja regiran los destins del Pais en Sagasta ó en Silvela, que semblan los més indicats pera constituhir govern, més lo segón que 'l primer.

Aixis, donchs, no s'entusiasmin perquè no haurém adelantat res.

Tan si ho remena en Sagasta
com si 'ns regeix en Silvela,
Espanya se 'n va al calaix
y 's pot dir que ja está llesta.

A Valencia, un jove que s'anava á casar fou detingut, acusat de un robo de 300 pessetas.

Al ser registrat, van trobárseli las butxacas plenas de cucurutxos de confits y entre ells una pistola de dos canóns.

¡Vaya un acompanyament per la nit de nuvis!... ¡Pobre novia!

La nota més xispejant del Carnaval d'enguany, l'ha donada la humorística Societat de 'ls Antichs Guerrers ab la colocació de la primera pedra del monument commemoratiu del Carnestoltes del segle dinou, que s'ha d'erigir en la plassa de Regomir, monument que no veurém acabat segurament cap de 'ls barcelonins contemporanis, puig per algo 's tracta d'una primera pedra.

En la urna construhida ad-hoc van tancars' hi pera recort de las generacions venideras:

Un xavo moruno, signe de nostre prosperitat.

Un duro sevillano, com moneda genuinament espanyola.

Un bitllet de Nadal com á mostra de la ensarronada del segle.

Un billet de banch... fals.

Una moneda de cinch céntims en lloch d'una de cinch duros que no ha pogut trobarse en lloch.

Una seba y una pastanaga simbolisant lo modernisme.

Una capsa de mistos precintada, pero sense 'ls mistos reglamentaris.

Un cigarro de calé com á mostra de 'l veneno que la Tabacalera 'ns proporciona.

Una *Gaceta de Madrid* del dijous gras... y armas al hombro.

Un látigo, en substitució de una vara de freixa per estar totas ocupadas ab las manifestacions.

Un cucurutxo de paciencias, com á simbol de la que gastan los espanyols.

Una americana sense butxacas com á recort de la America que 's va perdre.

Un os bertran, simbol de 'ls empleats espanyols.

Unas pantorrillas, que recordan lo caequisme.

Y un ou del dia y un cartutxo de perdigons, aquest simbolisant las costums contemporaneas.

Tot, aixó va embolicarse ab fullas de col y va posarse sota la primera pedra.

✱

A Oviedo s'ha tornat boig un industrial per haver assistit á las representacions de *El loco Dios* de l'Echegaray.

S'ha vestit com lo protagonista del drama y tota la seva déria está en imitar las actituts del mateix y creyentse que en efecte es Deu.

Aixó es un gran reclam per un autor.

No tinguin pó que á cap admirador del home de sort li hagi vingut la mania d'identificarse ab en *Pastetas*.

✱

La senyora Pardo Bazán que vol sé una literata de punta y hasta per alguns ho es; qu' es además mare de familia y ávia y tot, y que ratlla més allá de la cinquantena, ha tingut la humorada de disfressarse de gallega durant aquestos dias de Carnaval.

¿Y aquesta senyora es la que planta cátedra y presumint de set-ciencias, dona lliçons de serietat á tot bitxo vivent?

Quant cert es alló de que las personas de edat moltas vegadas rapapiejan.

✱

Un vehi de Manresa va surtir lo dia de Carnestoltes á passejar per las voras del Cardoner y de improvis 's vegé assaltat per dos mascarons que sense encomanarse á Deu ni al dimoni, li baldaren lo cos á cops de vara.

Lo pitjor es que 'ls autors de l'*esbronch* de nou encuny, portavan la cara tapada y per més precaució no badaren boca durant lo transcurs de la bronca.

Y 'l pobre *esbroncat* s troba fet un *Fece-Homo* y lo que es pitjor, ignorá quins han sigut los autors de l'*esbronch*.

De bromistas aixis, Deu nos en lliuri... ó 'l *bulldog* que portém á las butxaca.

✱

Pera diumenge próxim anuncia la Empresa de la Plassa de Toros antiga de la Barceloneta, la reinauguració ab una extraordinaria corrida de novillos, actuant de matadors los coneguts y aplaudits *Patata*, *Llaverito* y *Gordito*.

Recordant los bons desitjos que animan á la Empresa de la mateixa Srs. Montané y Armengol (fill) es de esperar que lo públich correspondrá degudament.

✱

Degudament invitats assistirem dissapte passat á la inauguració oficial del *Palacio de la Ilusión* instalat en lo carrer de Corts, n.º 255 ó siga al mateix siti qu' alguns anys enrera estigué instalat lo notable panorama de Plewna.

Com son titol indica, s'han procurat variadas atraccions, habent agradat extraordinariament l'*Anfiteatre*, lo palau de cristall de un efecte marvellós y que segurament cridarà l'atenció del públich; y lo cinematógrafo en que s'hi exhibeixen novas é importants películes.

Lo *Palau de la Ilusión* ha sigut montat ab verdader luxu y propietat no habentse planyut gasto de cap classe á fi d'obtenir lo favor del públich.

La Empresa, obsequiá als invitats ab un ben servit *lunch* qu' feu gran honor al especialista en aquest género Sr. Junca, qu' acreditá un cop més sa pericia y gust exquisit.

✱

Ab lo ball de máscaras que á benefici de las escolas italianas de beneficencia se dongué dimars passat en nostre gran teatro del Liceo, s'ha donat fi á la temporada de Carnaval qu' aquest any sols ha tingut significació per los brillants balls que en los teatros de Novetats y Liceo, han efectuat la distingida societat Cervantes, lo anomenat *Paré et Travesti* que dona anyalment lo conegut industria Sr. Aurigemma, y los que efectuan las colonias francesa é italiana en nostre gran teatro del Liceo.

Tots aquestos balls han estat sumament animats, vejent s'hi entre la concurrencia á las mes escullidas familias de nostra societat, fent digne *pendant* ab las xamosas mascaretas que ab justicia se disputaren las bromas dels concurrents y los premis ab que éran obsequiadas.

Fins á un altre any.

✱

Per conducte fidedigne, sabém que ha sigut admesa per la direcció del teatro Espanyol de Madrid, la traducció de *Gent de vidre*, drama en 3 actes del reputat juriconsult de aquesta ciutat Sr. Rovira y Serra, y qual obra ha tingut tant extraordinari éxit en nostre teatro Romea.

Segons noticias se posará en escena tan prompte s' hagi estrenat *Pepita Tudó* del Sr. Gaspar, obra que espera son torn, després de la *Electra* del célebre Galdós.

Nostra enhorabona al Sr. Rovira y Serra per son triomf que no duptém será un digne continuador del que ha obtingut entre nosaltres.

CORRESPONDENCIA

A Coma. N' accepto dos y gracias.—*Jean Espill*. Aceptat.—*F. Carreras G. La Bisbal*. Va bastant bé.—*J. Gaspari*. No va mal, pero hauria de deixar-lo pel número que vé y ja ho veu perdria la oportunitat. Tind é molt gust en que m' honri ab altres treballs.—*Noy de la Sal*. Van bé. Aceptats.—*A. Daroca*. M quedo ab los trenca-caps.—*Romani Calderona*. Se publicarà.—*Carbó d' Alsina*. Mol bé y gracias.

LA TOMASA
QUARESMA

La quaresma ja ha vingut
y ab ella el poder del clero;
bacallans y capelluts
ara son al candelero.